

Smart decisions. Lasting value.

Accountantsverslag

Gemeente Laarbeek

Eindhoven

16 juni 2022

Aanbiedingsbrief

Gemeente Laarbeek
t.a.v. gemeenteraad
Koppelstraat 37
5741 GC Beek en Donk

Eindhoven, 16 juni 2022

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2021**

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2021 van Gemeente Laarbeek.

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. In het kader van onze opdracht hebben wij in november 2021 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Aansluitend zijn wij in april 2022 gestart met de jaareindecontrole die wij onlangs hebben afgerond. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving en het vastgestelde normenkader.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2021.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met de concern controller, de gemeentesecretaris en de wethouder financiën. Tevens is dit verslag toegelicht aan de leden van de auditcommissie op 14 juni 2022.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid. Wij danken de medewerkers van de gemeente Laarbeek voor hun inzet en de plezierige en constructieve samenwerking.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

T.M.M. van Lierop RA MSc
Extern accountant

M.H.J. van Heeswijk RA MSc
Manager

Inhoudsopgave

1. Management samenvatting	4
----------------------------	---

2. Ons oordeel	7
----------------	---

3. Bevindingen jaarrekening 2021

1. Begrotingsrechtmatigheid	10
2. Grondexploitaties	11
3. Voorzieningen groot onderhoud	13
4. Jeugdhulp en Wmo	15
5. Overige bevindingen	16

4. Overige aspecten	18
---------------------	----

5. Bijlages

1. Tabel fouten en onzekerheden SiSa	20
2. Tabel fouten en onzekerheden TOZO	22

Totaal aantal pagina's:	24
-------------------------	----

1. Management samenvatting

Ons oordeel: goedkeurend

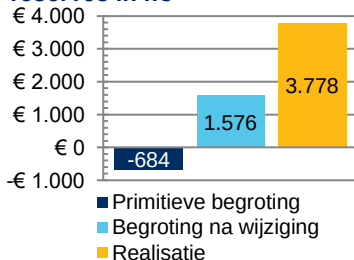
Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Anders	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2021 geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva per 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Rechtmatigheid		-	-	De verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2021 zijn tevens in alle van materieel zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen en zijn in overeenstemming met de wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader.
Onderwerp	Geen bevindingen	Wel bevindingen	Anders	Toelichting
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de WNT-verantwoording (Wet Normering Topinkomens) zoals opgenomen in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen .
SiSa bijlage		-	-	Wij hebben de SiSa-bijlage (Single information Single audit) zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2021. Op grond hiervan melden wij dat geen fouten en/of onzekerheden zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringsgrenzen.

Wij zijn voornemens dit oordeel op te nemen in de controleverklaring bij uw jaarrekening welke wordt vastgesteld in de vergadering van 30 juni 2022.

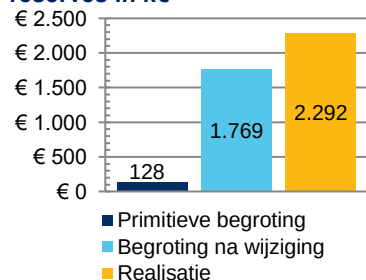
1. Management samenvatting

Financiële analyse 2021

Resultaat vóór mutatie reserves in k€

Resultaat na mutatie reserves in k€

De primaire begroting startte met een resultaat voor mutatie reserves (saldo baten en lasten) van € 684.000 negatief. Voor deze per saldo hogere lasten waren onttrekkingen uit de reserves geraamd. Hierdoor sloot de primaire begroting na reserves op € 128.000 positief. Gedurende het jaar is de begroting positief bijgesteld als gevolg van een hogere uitkering uit het gemeentefonds en een voordeel op kapitaallasten (minder investeringen dan begroot).

Het gerealiseerde **resultaat voor mutatie reserves** bedraagt € 3,8 miljoen positief. In de begroting na wijziging werd nog rekening gehouden met een resultaat van € 1,6 miljoen positief. Dit betekent een additioneel voordeel van € 2,2 miljoen. De belangrijkste afwijkingen betreffen:

- Hogere winstneming uit de grondexploitatie* € 881.000
- Lagere uitgaven op projecten* € 780.000 (Openbaar groen, Milieubeheer en Ruimtelijke ordening)
- Algemene uitkering € 117.000
- Voordeel op product huisvuil € 190.000
- Overige voordelen € 234.000

*Deze voordelen worden afgewikkeld middels reserves en maken geen onderdeel uit van het resultaat na mutatie reserves.

In totaal is er voor per saldo voor € 2,5 miljoen aan de reserves gedoteerd. Het **gerealiseerde resultaat na mutatie reserves** bedraagt € 2,3 miljoen positief. Dit is € 523.000 hoger dan de begroting na wijziging.

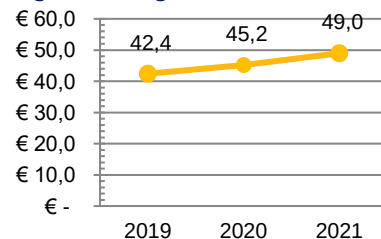
In 2021 bedragen de (rijks)bijdragen met betrekking tot **Corona** € 1,9 miljoen en bedragen de lasten en gedeelde inkomsten € 1,9 miljoen. De door de raad bestempelde corona uitgaven bedragen in 2021 € 158.000, de reserve Corona bedraagt hiermee ultimo 2021 € 359.000. De toelichting en analyse in de paragraaf Corona geeft ons inziens een goed beeld van de aan Corona gerelateerde posten binnen de jaarrekening afgezet tegen de begroting.

De afwijking van het resultaat wordt per saldo voor circa € 242.000 positief veroorzaakt door incidentele posten. Met de structurele resultaten dient de gemeente rekening te houden in de (meerjaren-) begroting.

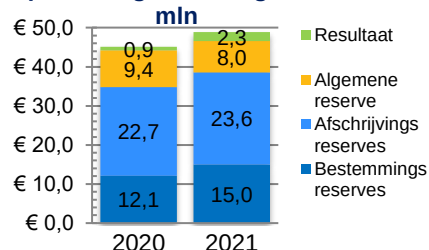
1. Management samenvatting

Financiële analyse 2021

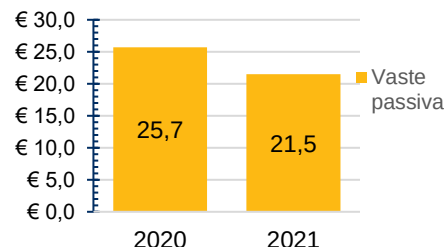
Eigen vermogen in € mln

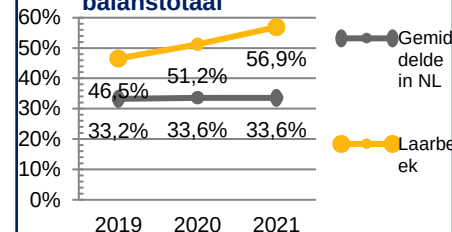
Opbouw eigen vermogen in € mln

Externe financiering in € mln

Solvabiliteit in % van balanstotaal

Het **eigen vermogen** van de gemeente Laarbeek neemt toe met € 3,8 miljoen als gevolg van het positieve resultaat voor bestemming en bedraagt € 49,0 miljoen eind 2021. De belangrijkste (benoemde) mutaties binnen de bestemmingsreserves betreffen:

- toevoeging van € 1,3 miljoen aan de reserve kwaliteitsverbetering buitengebied uit hoofde van de bijdrage van Ruimte voor Ruimte.
- toevoeging van afschrijvingsreserves € 2,1 miljoen voor met name het project de Groene Long en de openbare verlichting.

De totale **externe financiering** bedraagt eind 2021 € 21,5 miljoen (eind 2020 € 25,7 miljoen). De afname van de externe financiering heeft onder andere te maken met verkopen op grondexploitaties.

De **solvabiliteit** bedraagt 56,9% en neemt toe ten opzichte van 2020 als gevolg van het positieve resultaat vóór bestemming en de afname van het balanstotaal naar € 86,0 miljoen. De solvabiliteit van de gemeente ligt daarmee boven het landelijke gemiddelde.

De totale weerstandscapaciteit van de gemeente bedraagt eind 2021 op basis van de paragraaf weerstandsvermogen € 14,0 miljoen (2020: € 15,1 miljoen). Op basis van de analyse opgenomen in de paragraaf is de ratio van het **weerstandsvermogen** uitstekend om de geïdentificeerde risico's af te dekken.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting																								
Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie	Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2021 uitgevoerd met inachtneming van de volgende goedkeuringsgrenzen, zoals opgenomen in het controleprotocol. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringsgrens niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven. <table><tr><th></th><th>Grondslag</th><th>Omvang</th><th>Tolerantie</th></tr><tr><td>Goedkeuringsgrens fouten</td><td>1% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 57.591.000</td><td>€ 575.000</td></tr><tr><td>Goedkeuringsgrens onzekerheden</td><td>3% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 57.591.000</td><td>€ 1.728.000</td></tr><tr><td>Rapporteringsgrens</td><td>10% van de goedkeuringsgrens</td><td>-</td><td>€ 56.000</td></tr></table>		Grondslag	Omvang	Tolerantie	Goedkeuringsgrens fouten	1% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves	€ 57.591.000	€ 575.000	Goedkeuringsgrens onzekerheden	3% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves	€ 57.591.000	€ 1.728.000	Rapporteringsgrens	10% van de goedkeuringsgrens	-	€ 56.000								
	Grondslag	Omvang	Tolerantie																						
Goedkeuringsgrens fouten	1% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves	€ 57.591.000	€ 575.000																						
Goedkeuringsgrens onzekerheden	3% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves	€ 57.591.000	€ 1.728.000																						
Rapporteringsgrens	10% van de goedkeuringsgrens	-	€ 56.000																						
Controleverschillen	De controleverschillen in de jaarrekening 2021 met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid bedragen € 240.000. Daarnaast resteren in de jaarrekening 2021 onzekerheden voor een bedrag van € 113.000. Aangezien de gemelde bedragen onder de goedkeuringsgrens blijven heeft dit geen invloed op de strekking van de verklaring. <table><tr><th>Omschrijving</th><th>Getrouwheid / Rechtmatigheid</th><th>Omvang fout</th><th>Richting</th><th>Omvang onzekerheid</th><th>Verwijzing</th></tr><tr><td>Tussentijdse winst grondexploitaties</td><td>Getrouwheid en rechtmatigheid</td><td>€ 240.000</td><td>Negatief</td><td>-</td><td>H. 3.2</td></tr><tr><td>Vaststellen levering zorg</td><td>Getrouwheid en rechtmatigheid</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 113.000</td><td>H. 3.4</td></tr><tr><td>Totaal</td><td></td><td>€ 240.000</td><td>-</td><td>€ 113.000</td><td>-</td></tr></table>	Omschrijving	Getrouwheid / Rechtmatigheid	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing	Tussentijdse winst grondexploitaties	Getrouwheid en rechtmatigheid	€ 240.000	Negatief	-	H. 3.2	Vaststellen levering zorg	Getrouwheid en rechtmatigheid	-	-	€ 113.000	H. 3.4	Totaal		€ 240.000	-	€ 113.000	-
Omschrijving	Getrouwheid / Rechtmatigheid	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing																				
Tussentijdse winst grondexploitaties	Getrouwheid en rechtmatigheid	€ 240.000	Negatief	-	H. 3.2																				
Vaststellen levering zorg	Getrouwheid en rechtmatigheid	-	-	€ 113.000	H. 3.4																				
Totaal		€ 240.000	-	€ 113.000	-																				

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening . De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstreking opgenomen in de programmaverantwoording.
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. In uw jaarrekening zijn de volgende belangrijke schattingen verwerkt: • De waardering van de grondexploitaties (zie bevinding 3.2) • De waardering van voorzieningen, in het bijzonder voor de voorzieningen groot onderhoud gebouwen en wegen (zie bevinding 3.4) • De inschatting van inbaarheid van debiteuren en de getroffen voorziening voor dubieuze debiteurenposities • De financiële verwerking van uitkomsten van lopende juridische procedures zoals de claim Attero (zie bevinding 3.5).
Interne beheersing	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd. In onze management letter hebben wij enkele aandachtspunten opgenomen voor de verdere verbetering van processen die met name toezien op het inkoopproces en de invulling van de verbijzonderde interne controle functie in relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Wij constateren dat hiervoor in de organisatie voldoende aandacht voor is.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Verbonden partijen	In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen: • Senzer: bijdrage € 8,4 miljoen (inclusief doorbelasting BUIG-, participatie en TOZO middelen); • GR Peelgemeenten: bijdrage € 2,2 miljoen; • Blink: bijdrage € 1,8 miljoen Bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de (concept) jaarcijfers 2021 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij hebben kennis genomen van deze jaarcijfers en stemmen in met de huidige verwerking in de jaarrekening en de toelichting van de risico's in de paragraaf verbonden partijen. In dit verband wijzen wij u op het volgende: • De BUIG, participatie en TOZO middelen zijn door de gemeente Laarbeek volledig overgemaakt aan Senzer, waardoor deze taken budgetneutraal worden verantwoord. De formele afrekening van het TOZO voorschot met het Rijk in 2022 loopt echter via de gemeente. De exacte verhouding en afrekening met Senzer dient nog plaats te vinden. • GR Blink heeft geen eigen weerstandsvermogen en doet een aanspraak bij uw gemeente voor gerealiseerde verliezen en eventuele toekomstige risico's. Overeenkomstig is het resultaat over 2021 van GR Blink reeds verwerkt in uw jaarrekening.
SiSa-bijlage	De SiSa-bijlage en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De hierna volgende tabel voor 'fouten en onzekerheden' kunt u gebruiken voor het aanleveren van gegevens aan het CBS.

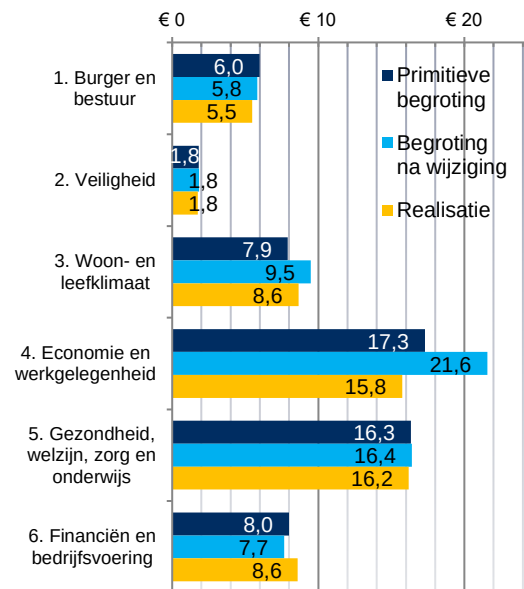
3.1 Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid

Algemeen

Bevinding

Lasten per programma € mln

In het kader van de controle hebben wij onderzoek verricht op overschrijdingen van lasten ten opzichte van de begroting.

De enige materiele overschrijding is aanwezig op **programma 6 Financiën en bedrijfsvoering** (overschrijding € 922.000). Dit wordt met name veroorzaakt door de verplicht te nemen verliesvoorziening op de nieuwe grondexploitatie Baverdestraat (€ 650.000). Dit verlies wordt gedekt uit de reserve grondexploitatie risico en is door de raad bij opening vastgesteld. Daarnaast is sprake van hogere personele lasten als gevolg van inhuur op openstaande vacatures. Hier staat een voordeel op de bestaande personeelsformatie tegenover vanwege het niet invullen van de openstaande vacatures.

Op programma 4 Economie en werkgelegenheid was in de begroting na wijziging rekening gehouden met forse uitgaven op de grondexploitaties die in de realisatie lager zijn uitgevallen. Hierdoor zijn de gerealiseerde lasten € 5,8 miljoen lager dan begroot.

Middels vaststelling van de jaarrekening worden deze overschrijdingen, alsook andere overschrijdingen die binnen een programma worden gecompenseerd, geaccordeerd door de raad. Gezien bovenstaande zijn wij er bij het vormen van ons oordeel van uitgegaan dat er geen sprake is van begrotingsonrechtmatigheid.

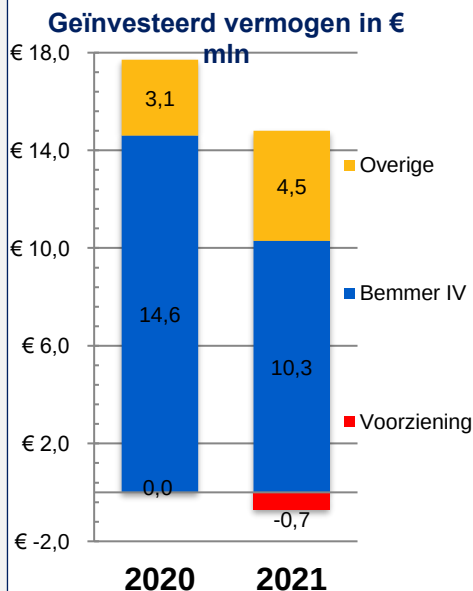
Ten aanzien van de investeringen melden wij dat er geen materiele overschrijdingen (boven de rapporteringstolerantie) hebben plaatsgevonden ten opzichte van de beschikbare kredieten.

3.2 Grondexploitatie

Grondexploitatie - algemeen

Grond
exploitatie

Bevinding

Het netto geïnvesteerde vermogen in gronden in exploitatie is in 2021 gedaald van € 17,7 miljoen naar € 14,8 miljoen. Daarnaast is ultimo 2021 een voorziening getroffen voor verwachte verliezen. Door de voortgang in de tijd en de gerealiseerde verkopen is het risicoprofiel van de huidige exploitaties verder afgenomen. De belangrijkste mutaties in 2021 betreffen:

- Verkopen -/- € 6.674.000 (waarvan € 4.768.000 Bemmer IV)
- Kosten + € 2.831.000
- (Tussentijds) genomen winst + € 496.000
- Winstneming bij afsluiten projecten* + € 385.000 (Laarsche velden en P. van Thielplein)
- Verliesvoorziening Baverdestraat -/- € 650.000

Wij hebben vastgesteld dat de tussentijdse winst (middels de Percentage Of Completion methode) in het verleden per abuis foutief is berekend waardoor € 240.000 tussentijdse winst te vroeg is genomen. Wij hebben dit bedrag aangemerkt als ongecorrigeerde fout. De totale tussentijdse winst is verrekend in de reserve grondexploitatie risico (€ 4,4 miljoen eind 2021). De totale risico's zijn ingeschat op € 2,4 miljoen. Conform de geldende systematiek is het overschot van € 271.000 in deze reserve afgestort naar de algemene reserves.

Wij hebben de doorrekeningen van de grondexploitatie gecontroleerd en stemmen in met de gehanteerde uitgangspunten en waardering.

Vanwege verrekenbare verliezen uit het verleden is de gemeente Laarbeek voorlopig nog geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

3.2 Grondexploitaties

Grondexploitaties	
	Bevinding
Grond Exploitatie Bemmer IV	Het netto geïnvesteerd vermogen in de exploitatie Bemmer IV (Beek en Donk) bedraagt € 10,3 miljoen en neem af door gerealiseerde verkopen. De verkopen verlopen voorspoedig en het project wordt naar verwachting in 2025 afgesloten. Er dient nog voor € 14,7 miljoen aan verkopen gerealiseerd te worden, waarvan momenteel reeds € 13,6 miljoen in optie is. De geprognosticeerde winst op eindwaarde bedraagt € 1,2 miljoen. Hiervan is nog € 632.000 aan winst te nemen in de toekomst. Het toekomstige exploitatierisico hangt op dit project met name nog samen met eventuele kostenstijgingen. De totale te maken kosten bedragen nog € 3,7 miljoen. In de doorrekening is voor één jaar rekening gehouden met een kostenstijging van 4%, de jaren hierna is rekening gehouden met 2%. Gezien de huidige ontwikkelingen in de (bouw)kosten zien wij hier nog een risico.
Grond Exploitatie Beekse Akkers	Het netto geïnvesteerd vermogen in de exploitatie Beekse Akkers (Beek en Donk) bedraagt € 3,4 miljoen. De geprognosticeerde winst op eindwaarde bedraagt € 2,2 miljoen en is met € 219.000 naar beneden bijgesteld vanwege extra kosten bouw- en woonrijp maken. Een en ander hangt samen met een hoogteverschil tussen het plangebied en een aangrenzend gebied. Er is reeds tot en met 2021 circa € 1,9 miljoen tussentijdse winst genomen. Het exploitatierisico op dit project hangt nog samen met de te realiseren verkopen van € 5,3 miljoen. Het betreft met name eigen verkoop van vrije kavels. Gezien de beperkte toekomstige winst van € 285.000 kunnen eventuele tegenvallers beperkt binnen de exploitatie worden opgevangen.
Grond Exploitatie Baverde straat	In 2021 is de grondexploitatie Baverdestraat geopend door de raad met verwacht verlies van € 650.000. Voor dit verlies is verplicht een voorziening getroffen. Wij hebben de doorrekening van deze nieuwe grondexploitatie gecontroleerd en stemmen in met de huidige waardering en getroffen verliesvoorziening. Er schuilen echter nadrukkelijk risico's voor deze exploitatie gezien de hoge boekwaarde die gelet op de kenmerken van de grondexploitatie niet terugverdiend zullen worden.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud

Bevinding

De gemeente Laarbeek heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar investeringen (gebouwen, wegen etc.) equalisatievoorzieningen gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de diverse onderhoudsvoorzieningen. Hierbij richten wij ons met name op de volgende vragen:

1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting en gebaseerd op een onderhoudsplanning?
2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening?
3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan?

De standen van de diverse onderhoudsvoorzieningen ultimo 2021 ten opzichte van het plan zijn als volgt:

	Plan	Stand 31-12-2021 (plan)	Stand 31-12-2021 (realiteit)	Verschil
Onderhoud wegen *)	2018-2028	€ 1.465.000	€ 1.616.000	+ € 151.000
Onderhoud gebouwen *)	2019-2028	€ 35.000	€ 91.000	+ € 56.000
Onderhoud waterbeheer **)	2021-2031	€ 302.000	€ 302.000	nvt

*) De voorzieningen van wegen en gebouwen zijn ultimo 2021 hoger dan de ramingen in de oorspronkelijke plannen. Dit wordt met name veroorzaakt door achterstanden die zijn opgelopen in de uitvoering van de plannen.

**) De voorziening onderhoud waterbeheer is in 2021 gevormd. De stand van de voorziening ligt derhalve in lijn met het in 2021 opgestelde waterbeheerplan.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud (vervolg)

Voorzieningen groot onderhoud

Bevinding

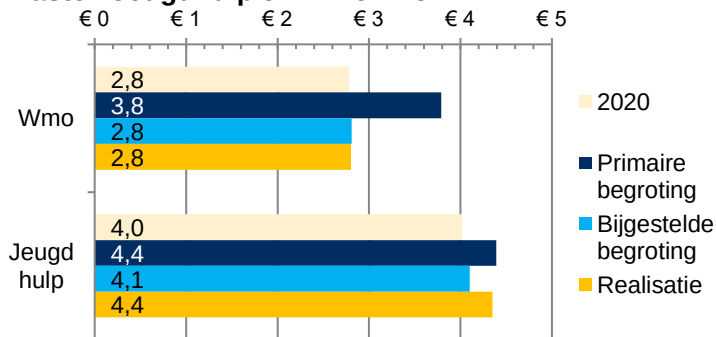
Ten aanzien van de voorzieningen groot onderhoud merken wij het volgende op:

- De stand van de voorziening gebouwen is hoger dan de raming in het oorspronkelijk onderhoudsplan wat stamt uit 2019. Dit wordt veroorzaakt door achterstanden in het uitvoeren van het onderhoud. Er is bewust minder uitgevoerd omdat er in 2022 een nieuw beheerplan gebouwen zal worden opgesteld in het kader van duurzaamheid. Op basis van het huidige plan is de voorziening volledig verantwoord. De herijking van het plan kan leiden tot een andere dotatie in de komende jaren. Gezien de huidige lage stand van de voorziening zullen eventueel stijgende onderhoudskosten sneller leiden tot een hogere dotatie.
- Voor een optimale financiële beheersing van uitgaven aan groot onderhoud is het van belang dat een MJOP (meerjarenonderhoudsplanning) realistisch is en dat de werkelijke uitgaven ten laste van de voorziening hiermee in de pas lopen. Op dit moment constateren wij – in algemene zin - sterk stijgende prijzen voor grondstoffen en materialen. Het is daarom van belang om het prijspeil waarmee wordt gerekend in de plannen blijvend te monitoren zodat dit aansluit bij de marktontwikkelingen.

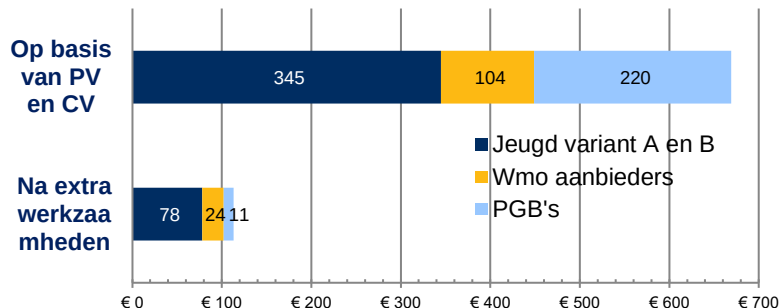
3.4 Jeugdhulp en Wmo

Financiële analyse 2021

Lasten Jeugdhulp en Wmo in € mln

Onzekerheid zorglevering in €K

De lasten in het sociaal domein bestaan voor een belangrijk deel uit Jeugdhulp en Wmo. De lasten voor Wmo liggen in lijn met vorig jaar en zijn reeds in de bijgestelde begroting afgeraamd. Bij Jeugdhulp is zichtbaar dat de lasten toenemen ten opzichte van vorig jaar en hoger zijn dan de bijgestelde begroting, terwijl die gedurende het jaar juist naar beneden was bijgesteld. Hieruit blijkt dat het exact voorspellen van de lasten op Jeugdhulp in de praktijk lastig blijft. Overigens is uw gemeente over het nadeel op jeugd reeds eerder geïnformeerd door de GR Peelgemeenten in de voorlopige rapportage. Dit heeft niet meer tot een begrotingsaanpassing geleid.

Voor de volledigheid van de verantwoording van de lasten in de jaarrekening is de gemeente Laarbeek afhankelijk van de GR Peelgemeenten (hierna GRP). De GRP heeft hiertoe in april en mei 2022 een afstemming gemaakt tussen de opgeleverde productieverantwoordingen door zorgaanbieders en de eigen zorgadministratie. Om te kunnen concluderen dat de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk is geleverd, voert de GRP – naast het afstemmen van de productieverantwoordingen – aanvullende werkzaamheden uit zoals clientonderzoeken. De onzekerheid op totaalniveau is hierdoor teruggebracht naar € 113.000. De verantwoording door de GRP en de uitkomsten van de accountantswerkzaamheden die aldaar plaatsvinden zijn door ons geïnspecteerd. Wij hebben het bedrag van € 113.000 aangemerkt als resterende onzekerheid in de controle voor rechtmatigheid en getrouwheid.

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen

	Bevinding
Aanbestedings rechtmatigheid	In het kader van de rechtmatigheidscontrole zijn onze controlewerkzaamheden op inkopen en aanbestedingen gericht op het voldoen aan de Europese aanbestedingswetgeving. Tijdens de interim controle in het najaar en de eindejaarscontrole hebben wij kennis genomen van de inkoopanalyse zoals die door de organisatie wordt uitgevoerd. Wij hebben daarnaast onze eigen controlewerkzaamheden hierop verricht. Op basis van deze controlewerkzaamheden zijn geen onrechtmatig aanbestede inkooptrajecten geconstateerd.
De Hoge Regt	De exploitatie van project De Hoge Regt vindt niet plaats binnen de gemeente, maar in een samenwerkingsverband. De gemeente heeft – naast het ingebrachte kapitaal van € 9.000 - een financiering verstrekt die eind 2021 nog € 1,9 miljoen bedraagt (2020: € 2,8 miljoen). Zo lang binnen deze samenwerking een positieve exploitatie (vorig jaar geschat op € 215.000) wordt verwacht, is er voor de gemeente geen aanleiding om te twijfelen aan de inbaarheid van de verstrekte lening. Een recente actualisatie van dit project en de risico's, alsmede een jaarrekening over 2021, is momenteel nog niet voorhanden. Als hieruit – bijvoorbeeld door stijgende kosten – een tegenvaller blijkt met een impact groter dan € 215.000 heeft dit financiële consequenties voor de gemeenten. Om de risico's goed te blijven monitoren vinden wij het belangrijk dat deze gegevens voortaan eerder in het jaar beschikbaar zijn.
Voorziening claim Attero	De gemeente heeft in de jaarrekening 2018 een voorziening getroffen van € 135.000 in verband met het aandeel van de gemeente in de claim van afvalinzamelaar Attero. Deze naheffing houdt verband met de afvalinzameling in de regio in de periode 2015 tot en met 2017. In 2021 heeft het Hof Den Haag het eindvonnis nietig verklaard, als gevolg hiervan is de positie van de gemeente Laarbeek verbeterd. In het kader van voorzichtigheid is de voorziening gehandhaafd. Het risico dat met de kwestie samenhangt is daarnaast toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen. Wij kunnen onder de huidige omstandigheden met deze verwerking instemmen.

3.5 Overige bevindingen (vervolg)

Overige bevindingen

	Bevinding
Financiële impact TOZO	De uitvoering van de TOZO regeling door uw gemeente is uitbesteed aan GR Senzer. De van het Rijk ontvangen TOZO voorschotten ad € 1,3 miljoen zijn volledig doorbetaald en binnen uw jaarrekening budgetneutraal verantwoord. De terugbetalingspositie aan het Rijk wordt in samenspraak met Senzer bepaald en in 2022 naar verwachting met Senzer verrekend als onderdeel van de resultaatverdeling. De besluitvorming hierover dient nog plaats te vinden. Binnen de jaarrekening is dit toegelicht onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen.
M&O beleid TOZO	Omdat uw gemeente uiteindelijk zelf verantwoordelijk blijft voor de rechtmatige verantwoording van de TOZO gelden is het M&O beleid door uw gemeente vastgesteld. De rechtmatigheidscontrole wordt door de accountant van Senzer uitgevoerd en gaat tevens in op de toepassing van dit M&O beleid. In het kader van onze opdracht hebben wij kennis gekomen van de uitkomsten van de accountant van Senzer. Op basis hiervan constateren wij dat de verantwoording van de TOZO in de jaarrekening en SiSa bijlage vrij is van materiële fouten en onzekerheden.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het bestuur. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit: - Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; - Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management. Er zijn gedurende 2021 door ons geen materiele fraudegevallen geconstateerd en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft uw college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen. Wij hebben geadviseerd om de frauderisicoanalyse te actualiseren en specifieke werkzaamheden op te zetten voor het voorkomen of detecteren van fraude. Door de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) zijn een tweetal notities uitgebracht die daarbij mogelijk behulpzaam kunnen zijn.
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum anders dan hetgeen opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Claims en juridische procedures	Er zijn geen andere belangrijke (dreigende en niet gewaardeerde) claims en/of juridische procedures met een mogelijke materiele impact op de cijfers per ultimo 2021, anders dan toegelicht onder bevinding 3.5.
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening van geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij wijzen u er in algemene zin op dat voortdurende aandacht voor cyberaanvallen geboden is. Helaas hebben wij in onze klantenkring diverse voorbeelden van bedrijven die ernstig zijn geraakt. Als kantoor hebben wij recent zelf een cyberaanval gehad. Het belang van preventieve maatregelen maar vooral ook van een gedegen voorbereiding in het geval uw organisatie wordt getroffen kan niet genoeg worden benadrukt. In het kader van onze controle hebben wij dit thema besproken met de organisatie. Wij stellen vast dat dit binnen uw organisatie veel aandacht heeft.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van onafhankelijkheid.
Openstaande punten	Geen

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang fout in €	Toelichting fout / onzekerheid
A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	-	0	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	-	0	n.v.t.
C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	-	0	n.v.t.
C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	-	0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	-	0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	-	0	n.v.t.
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2020	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021	-	0	n.v.t.
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2020	-	0	n.v.t.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang fout in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers en de Tijdelijke regeling overbruggingsregeling (Tozo) _gemeentedeel 2021	Zie bijlage 2		
G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers en de Tijdelijke regeling overbruggingsregeling _totaal 2020	Zie bijlage 2		
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel	-	0	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	-	0	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	-	0	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	-	0	n.v.t.
Strekking controleverklaring				
Strekking controleverklaring rechtmatigheid:		Goedkeurend		
Strekking controleverklaring getrouwheid:		Goedkeurend		

5. Bijlage 2 – Tabel fouten en onzekerheden TOZO

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang fout in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeelde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeelde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar T	-	0	n.v.t.

5. Bijlage 2 – Tabel fouten en onzekerheden TOZO

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4A	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	-	0	n.v.t.
G4A	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	-	0	n.v.t.

Smart decisions. Lasting value.